

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

[S - C - 97/11339]

Raad voor de Mededinging. — Beslissing van 15 september 1997, nr. 97-C/C-20

De Post en de NV Hagefin en R. Ketels en A. Boodts hebben op 12 augustus 1997 een concentratie aangemeld.

De Raad nam inzage van het dossier en van het verslag van de Dienst voor de Mededinging d.d. 28 augustus 1997 en van de memorie van antwoord, op 10 september 1997 ingediend door de aanmeldende partijen.

De partijen werden opgeroepen voor de zitting van heden.

De Raad hoorde op de zitting van heden de heer Koen Platteau, gemeenschappelijk vertegenwoordiger namens de aanmeldende partijen, alsook mevrouw Saskia Vermeylen en de heer Didier Cornelis, verslaggevers namens de Dienst.

De Raad hoorde eveneens de heer Koen De Maeyer namens NV Denis Bodden, die gevraagd had om gehoord te worden.

1. De aanmelding heeft betrekking op de door aanmeldende partijen op 16 juni 1997 afgesloten overeenkomst waarbij de NV Hagefin en R. Ketels en A. Boodts aan De Post aandelen verkopen van volgende vennootschappen van de Groep Ketels :

- NV Ketels Direct Marketing;
- BVBA Ketels Data Centre
- NV. Full Printing;
- NV. Maximail;
- NV. Mabruco;

De verkoop van de aandelen vindt plaats met volgend doel :

- De Post wil het aanbod aan haar cliënteel verbeteren en zo haar concurrentiepositie vrijwaren in het vooruitzicht van de verdere liberalisering van de markt van de bedeling van de poststukken op 1 januari 2003;
- de Groep Ketels wil de continuïteit en de werkgelegenheid veilig stellen en de opvolging verzekeren.

2. De Post en de vennootschappen van de Groep Ketels zijn ondernemingen in de zin van artikel 1 W.B.E.M.

De aangemelde operatie is een concentratie in de zin van artikel 9, § 1, b) W.B.E.M. doordat De Post door de aankoop van aandelen zeggenschap verkrijgt over de vennootschappen van de Groep Ketels.

De omzet van De Post in 1996 bedroeg ruim 65 miljard BEF. zodat de omzeldrempel bepaald door artikel 11, § 1 W.B.E.M. bereikt is.

De marktaandeeldrempel bepaald door artikel 11, § 1 W.B.E.M. is eveneens bereikt doordat De Post een marktaandeel van meer dan 25 % heeft op de markt van de distributie van poststukken.

De concentratie is derhalve krachtens artikel 10, § 1 W.B.E.M. onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad.

3. De concentratie werd niet aangemeld binnen de door artikel 12 W.B.E.M. voorgeschreven termijn en de aanmelding gebeurde slechts nadat de Dienst ambtshalve telefonisch en schriftelijk contact had genomen met De Post.

De Raad legt bij toepassing van artikel 37, § 2, W.B.E.M. aan de aanmeldende partijen een geldboete van 100.000 F. op.

4. De Post is hoofdzakelijk actief :

- op de markt van de distributie van de geadresseerde poststukken, op dewelke zij momenteel nog een monopolie heeft;

- op de markt van de distributie van de niet-geadresseerde zendingen;
- op de markt van de distributie van kranten en tijdschriften.

De Post heeft ook een - eerder geringe - activiteit :

- op gebied van de commercialisering van adreswijzigingen en adressenbestanden (via Mutapost);
- op gebied van de ophaling en frankering van de briefwisseling van bedrijven (via Servipost)

De Groep Ketels is actief op :

- de markt van de prepostale activiteiten;
- de markt van de adressenbestanden en de adresbehandeling;
- de markt van het drukwerk.

Onder prepostale activiteiten wordt onder meer verstaan :

- de printing van gepersonaliseerde poststukken zoals mailings, facturen, rekeninguittreksels;
- de voorbereiding tot het onder omslag brengen waaronder het snijden, vouwen en verzamelen;
- het klaarmaken van de post waaronder het onder omslag brengen, banderen, kleven, frankeren en post sorteren,
- het naar de uitreikingsplaatsen brengen.

Op gebied van de prepostale activiteiten en van het commercieel beheer van adressenbestanden bestaat er tussen De Post en de Groep Ketels een horizontale relatie van geringe omvang.

Tussen De Post en de Groep Ketels bestaat er vooral een verticale relatie, namelijk De Post bedeeft de door de Groep Ketels voorbereide stukken.

5. Luidens artikel 10, § 2, W.B.E.M. kunnen slechts worden toegelaten, de concentraties die niet tot gevolg hebben dat een machtspositie wordt verworven of versterkt welke een daadwerkelijke mededinging op de Belgische betrokken markten merkbaar belemmert.

De betrokken productenmarkten zijn :

1. de prepostale activiteiten;
2. de adressenbestanden en adresbehandeling;
3. het drukwerk;
4. de distributie van poststukken.

De betrokken geografische markt is België.

6. De aangemelde concentratie heeft niet tot gevolg dat een dominante machtspositie wordt verworven of versterkt op de markt van de adressenbestanden en adresbehandeling gelet op de eerder kleine aandelen van De Post en de Groep Ketels op die markt.

7. De aangemelde concentratie heeft evenmin tot gevolg dat een dominante machtspositie wordt verworven of versterkt op de markt van het drukwerk want De Post is op die markt niet actief en het aandeel van de Groep Ketels op die markt is klein.

8.1. Wat de markt van de prepostale activiteiten en de ermee verticaal gerelateerde markt van de distributie van poststukken betreft maken vele routagebedrijven, concurrenten van de Groep Ketels, bezwaren tegen de aangemelde concentratie en beweren dat de concentratie De Post in staat zal stellen zich onafhankelijk van de andere marktdeelnemers te gedragen en binnen korte tijd de volledige markt van de prepostale activiteiten naar zich toe te halen.

De routeurs vrezen dat De Post aan de Groep Ketels gunsttarieven zal toekennen en verwijzen in dit verband naar het feit dat De Post aan rechtstreekse klanten veel voordeliger tarieven voor het distribueren van geadresseerde zendingen toekent dan aan de routagebedrijven.

De routeurs vrezen er ook voor :

- dat De Post de toelage, die haar werd toegekend voor de gereserveerde diensten, zal misbruiken voor het verkopen onder kostprijs van de niet-gereserveerde diensten (zogenaamde "kruisbestuiving");
- dat De Post voor de distributie van de concurrerende poststukken gebruik zal maken van de infrastructuur die zij dankzij de subsidies voor de gereserveerde diensten heeft kunnen uitbouwen (zogenaamde "kruissubsidiëring").

8.2. De Dienst, ingaande op de bezwaren van de concurrenten, stelt aan de Raad voor de concentratie slechts toelaatbaar te verklaren op voorwaarde dat De Post harde garanties geeft dat zij een transparant tariefbeleid zal voeren en in haar analytische boekhouding haar commerciële activiteiten duidelijk van haar openbare dienstverlening zal onderscheiden.

De Raad kan het advies van de Dienst niet volgen want :

- ofwel komt De Raad tot de bevinding dat er geen ernstige twijfel bestaat over de toelaatbaarheid van de concentratie en dan moet hij beslissen zich er niet tegen te verzetten zonder daaraan voorwaarden te kunnen verbinden (artikel 33, § 2, 2.b) W.B.E.M.);
- ofwel werpt De Raad wel ernstige twijfels op op het gebied van de toelaatbaarheid van de concentratie en dan moet hij beslissen de procedure bepaald in artikel 33, § 3 W.B.E.M. te beginnen (artikel 33, § 2, 2.c) W.B.E.M.).

8.3. Het beheerscontract afgesloten tussen de Staat en De Post legt aan De Post de verplichting op transparante en niet discriminerende prijzen toe te passen.

- De verwijzing door de routeurs om hun vrees dat De Post gunstvoorwaarden zal toekennen aan de Groep Ketels te staven naar de tarieven die De Post toepast voor de rechtstreekse klanten, komt weinig relevant voor daar de Groep Ketels geen rechtstreekse klant is maar ook een routeur voor wie dezelfde tarieven gelden als voor de andere routeurs.

Indien De Post toch gunstvoorwaarden zou toekennen aan de Groep Ketels dan gaat het om een gedraging zonder structureel verband met de aangemelde concentratie die in voorkomend geval beschouwd kan worden als een restrictieve mededingingspraktijk, welke valt onder toepassing van de artikelen 2 en 3 W.B.E.M. en het voorwerp kan uitmaken van een afzonderlijk onderzoek doch niet in aanmerking kan genomen worden bij de beoordeling van de aangemelde concentratie.

Met betrekking tot de door de routeurs aangeklaagde "kruisbestuiving" en "kruissubsidiëring" is het van belang vast te stellen, enerzijds, dat De Post een wettelijk opgelegde gecontroleerde analytische boekhouding moet voeren waarin een onderscheid moet worden gemaakt tussen gereserveerde en niet-gereserveerde diensten en zulks naar eigen zeggen ook doet en, anderzijds, dat de Groep Ketels een volledig aparte juridische entiteit blijft wat een waarborg is voor transparantie en de mogelijkheid van "kruissubsidiëring" uitsluit.

Indien De Post toch aan "kruisbestuiving" en aan "kruissubsidiëring" zou doen, dan staat men in voorkomend geval voor een uitgesproken inbreuk op de wettelijke bepalingen inzake De Post als autonoom overheidsbedrijf en ook opnieuw voor een restrictieve mededingingspraktijk zonder structureel verband met de concentratie waarop artikelen 2 en 3 W.B.E.M. van toepassing zijn.

Voor het overige stelt de Raad vast dat het aandeel van de Groep Ketels op de markt van de prepostale activiteiten niet zo groot is en dat er vele belangrijke concurrenten actief zijn op die markt.

De Raad komt tot de conclusie dat door de aangemelde concentratie geen machtspositie wordt verworven of versterkt.

Om deze redenen,
De Raad voor de Mededinging,

stelt overeenkomstig artikel 33, § 2, 2.b) W.B.E.M. vast dat de concentratie binnen het toepassingsgebied van de W.B.E.M. valt maar dat er geen ernstige twijfel over de toelaatbaarheid ervan bestaat en verzet er zich niet tegen;

legt aan de aanmeldende partijen een boete op van honderdduizend Belgische Frank.

Aldus beslist op 15 september 1997 door de kamer van de Raad voor de Mededinging samengesteld uit de heer Jozef Van Ooteghem, kamervoorzitter, de heren Pros Vanhelsmont, Paul Eeckman en Herman Van Impe, leden.